

Εργογραφία

Πέτρου Α. Παναγιωτόπουλου

1. «Οικολογικό πρόβλημα: Δέκα αντιφάσεις και μια πρόταση», *Επιστημονική Επετηρίδα Θεολογικής Σχολής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*, τόμ. 13, Θεσσαλονίκη 2003, σ. 247-265
2. *Οι απαρχές της Ενορίας στην Εκκλησιαστική Παράδοση*, Θεσσαλονίκη 2007, σσ. 130
3. «Η ευθανασία στον Ευγένιο Βούλγαρι», *Επιστημονική Επετηρίδα Εκκλησιαστικής Σχολής Βελλά Ιωαννίνων*, τόμ. Ε΄, Ιωάννινα 2009, σ. 293-360
4. *Φυσικές επιστήμες και Θεολογία. Τομές και ασυμβατότητες*, Διδακτορική διατριβή που υποβλήθηκε στο Τμήμα Θεολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 2010, σσ. 504.
5. «Αβεβαιότητα και Φιλοσοφία», *Επιστημονική Επετηρίδα Θεολογικής Σχολής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*, τόμ. 18, Θεσσαλονίκη 2011, σ. 99-112
6. «Συγκλίσεις και συγκρούσεις στη θρησκευτική και την επιστημονική αναζήτηση», *Σύνθεσις*, Ηλεκτρονικό Περιοδικό του Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ., τόμ. 3, τχ. 2, 2014, σ. 73-82
7. [Σε συνεργασία με τον Γιώργο Κράπη, MTh] «Historical moments in Greek Orthodox Missions», στο: Risto Aikonon – Andrian Aleksandrov (επιμ.), *Methods of Teaching in Religious Education – Learning by Heart or by Experience?*, Proceedings of the Conference held in Sofia, Bulgaria, 17-21 June 2014, The Orthodox Christian Religious Education Association (OCREA), Sofia 2015, σ. 58-64.
8. «Αγγελικό ή μαύρο. Η διπλή φύση του φωτός», *Σύνθεσις*, Ηλεκτρονικό Περιοδικό του Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ., τόμ. 4, τχ. 2, 2016, σ. 131-142

9. «Η Δημιουργία του Κόσμου: Στο Σταυροδρόμι Θεολογίας και Επιστήμης», *Συμβολή*, Ηλεκτρονικό περιοδικό της Ιεράς Μητροπόλεως Κυρηναίας, τόμ. 1, τχ. 2, 2016, σ. 49-62.

Λήμματα στη *Μεγάλη Ορθόδοξη Χριστιανική Εγκυκλοπαίδεια*, τόμ. 1-7, Στρατηγικές Εκδόσεις, Αθήνα 2011- 2013.

10. «Αγνωσιарχία – Αγνωστικισμός» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 1, σ. 171-172)

11. «Αϊνστάϊν Αλβέρτος (1879 – 1953)» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 1, σ. 510-512)

12. «Αναδημιουργία» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 2, σ. 327)

13. «Ανάληψη» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 2, σ. 339-340)

14. «Αναλογία όντος – αναλογία πίστewος (analogia entis – analogia fidei)» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 2, σ. 344-345)

15. «Αναμαρτησία» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 2, σ. 346)

16. «Ανυπαρξία» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 3, σ. 88)

17. «Άπειρο» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 3, σ. 117)

19. «Αποδείξεις περί Θεού» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 3, σ. 127-129)

20. «Αργία» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 3, σ. 230-231)

21. «Αρετή» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 3, σ. 252-256)

22. «Αρνέλλος Ιωάννης (1870-1948)» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 3, σ. 313-314)

23. «Ασέβεια» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 3, σ. 366-367)

24. «Άσεμνο» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 3, σ. 367-368)

25. «Ασθένεια» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 3, σ. 368-371)

26. «Αστρονομία» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 3, σ. 395-398)

27. «Αταραξία» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 3, σ. 407)

28. «Ατομική ενέργεια» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 3, σ. 410-411)

29. «Βαθιά Οικολογία» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 3, σ. 485-486)

30. «Βαρύτητα» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 4, σ. 28)

31. «Βάση δεδομένων» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 4, σ. 28)

32. «Βιοκεντρική Ηθική» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 4, σ. 218)

33. «Βλέτσης Αθανάσιος» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 4, σ. 243)
34. «Γαλαξίας» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 5, σ. 5)
35. «Γκαουνίλο του Μαρμουτιέ (Gaunilo, περ. 994-1083)» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 5, σ. 231)
36. «Γκεβέρα Ερνέστο (1928-1967)» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 5, σ. 231-232)
37. «Γκέντελ Κουρτ (Gödel Kurt, 1906-1978)» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 5, σ. 233-234)
38. «Γοργίας ο Λεοντίνος (476-383 π.Χ.)» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 5, σ. 311-312)
39. «Γουάιτχεντ, Νόρθ Άλφρεντ (1861-1947)» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 5, σ. 326)
40. «Δαρβίνος Κάρολος (1809-1882)» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 6, σ. 22-24)
41. «Δημόκριτος» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 6, σ. 127-129)
42. «Διαστολή του Σύμπαντος» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 6, σ. 201-202)
43. «Εξέλιξη» (*Μ.Ο.Χ.Ε.*, τόμ. 7, σ. 178-181)

A01. «Η Δημιουργία του Κόσμου για την Κοσμολογία και τη Θεολογία», *Πρακτικά 5ου Επιστημονικού Συνεδρίου «Φιλοσοφία και Κοσμολογία»* (Αθήνα, 20-21 Οκτωβρίου 2016). Ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://deaeef.gr/wp-content/uploads/2017/04/Panagiotopoulos-full-text.pdf>.

A02. «The Orthodox Church and Scientific Issues», στο: Dr. Asim Kurjak (επιμ.), *Science and Religion: Synergy not Skepticism*, Jaypee Brothers Medical Publishers, New Delhi 2018, σελ. 82-88.

A03. «Η Ιεραποστολή ως πληρότητα», *Πάντα τα Έθνη* 145, (Ιανουάριος – Μάρτιος 2018), σελ. 16-21.

A04. «Το δεινόν του θανάτου και η υπέρβασή του. Οι ασύμπτωτες της Ευθανασίας», *Πρακτικά του 2ου Διεπιστημονικού Συμποσίου «Πώς Πρέπει να Πεθαίνουμε (ΠΠΠ2) – Η ζωή πριν το θάνατο: ευ-ζην και ευ-θνήσκειν»* (Κολυμπάρι Χανίων, 29 Μαρτίου – 1 Απριλίου 2018), ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.oac.gr/ppp/articlefiles/zoi-prin-ton-thanato-perilipseis.pdf>, σελ. 95-100.

A05. Ανάλυση 12 ευαγγελικών περικοπών στον συλλογικό τόμο: *Κοριακοδρόμιο. Σχόλια σε ευαγγελικές περικοπές*, έκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Τριμυθούντος, Ιδάλιο-Κύπρος 2019.

A06. «Δίκτυο και Ιεραποστολή στις Παύλειες Χριστιανικές Κοινότητες», *Πρακτικά του Επιστημονικού Συνεδρίου των ΚΑ΄ Παυλείων: «Ευαγγελισμός και Ιεραποστολή κατά τον Απόστολο Παύλο»* (Βέροια, 2018), έκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας, Βέροια 2019, σελ. 215-233.

A07. *Τομές και ασυμβατότητες. Φυσικές επιστήμες και Θεολογία*, Ροπή, Θεσσαλονίκη 2019, σ.σ. 462.

A08. Ανάλυση 3 εορτών στον συλλογικό τόμο: *Εορτοδρόμιο. Σχόλια σε διάφορες εορτές και μνήμες αγίων*, έκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Τριμυθούντος, Ιδάλιο-Κύπρος 2020.

A09. «Παρένθετη μητρότητα: Ένα τρίγωνο εμπορευματοποίησης, εγωκεντρισμού και δοτικότητας», *Πρακτικά της Διεπιστημονικής Ημερίδας εις μνήμην του Καθηγητή Χρήστου Βάντσου: «Παρένθετη μητρότητα: Ο ηθικός προβληματισμός για τη μητέρα, το παιδί και την οικογένεια»* (Θεολογική Σχολή ΑΠΘ, 5 Δεκεμβρίου 2018), *Κόσμος*, Επιστημονικό Περιοδικό του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του ΑΠΘ, 2020, σελ. 151-157.

A10. «Η θεώρηση της Ορθόδοξης Θεολογίας στις βιοηθικές προκλήσεις», στο: *Μιχάλη Ηγουμενίδη, Βασική Βιοηθική. Δεοντολογία-Νομοθεσία για Επαγγελματίες Υγείας*, Broken Hill, Λευκωσία 2020, σελ. 561-563.

A11. *Θέματα Χριστιανικής Ηθικής και Ποιμαντικής Θεολογίας*, Τεύχος Β΄, *Θέματα Ποιμαντικής Θεολογίας* (από κοινού με τον Καθ. π. Βασίλειο Καλλιακμάνη) Εγχειρίδιο για την Γ΄ Τάξη των Εκκλησιαστικών Λυκείων, έκδ. Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Αθήνα 2020.

A12. «Η “Ποιμαντική” του αγίου Νεκταρίου. Μία διαρκής προσφορά για κληρικούς και λαϊκούς», στο: *Ανδρέα Ζαχαρίου (επιμ.), Άγιος Νεκτάριος. Αφιερωματικός Τόμος επί τη συμπληρώσει Εκατόν Ετών από την Κοίμησή του (1920-2020)*, έκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Τριμυθούντος, Ιδάλιο-Κύπρος 2020, σελ. 157-181.

A13. «Χριστιανική Θεολογία και Σύγχρονη Τεχνολογία: Η τιμή επί τον άνθρωπον να διαβαίνει», *Θεολογία* 91 (3), Ιούλιος – Σεπτέμβριος 2020), σελ. 59-93.

A14. «“Ένι Ιουδαίος και Έλλην...”. Η εθνοφυλετική παρανάγνωση τού “εμείς”», στο: Παναγιώτη Σκαλτσή – Ηλία Ευαγγέλου – Αθανασίου Αθανασιάδη (επιμ.), *Πρακτικά του Επιστημονικού Συνέδριου με θέμα: «Το πρόβλημα του εθνοφυλετισμού στην Ορθόδοξη Εκκλησία: Από το βουλγαρικό σχίσμα μέχρι σήμερα»*, Χάλκη, 12-13 Σεπτεμβρίου 2019, εκδ. Μπαρμπουνάκη, Θεσσαλονίκη 2021, σελ. 299-311.

A15. «Parlare del digiuno oggi. La testimonianza del Santo e Grande Sinodo», στο: Luca Bianchi – Guglielmo Spirito (cur.), *La Spiritualità come Provocazione per il Mondo de Oggi*, Edizioni San Leopoldo, Padova 2022, σελ. 175-188.

16. «Δυνατότητες εκκλησιαστικής παρέμβασης στον κυβερνοχώρο για τη διαφύλαξη του αυθεντικού ορθόδοξου ήθους», σελ. 171-179. *Κληρονομία* 39, τχ. Α΄-Β΄, 2021.

A17. «Συμβουλευτική σε Σύγχρονα Ζητήματα», *Οδηγός Προγραμμάτων Ποιμαντικής Επιμόρφωσης*, του Ιδρύματος Ποιμαντικής Επιμόρφωσης της Ι. Αρχιεπισκοπής Αθηνών (υπό την επίβλεψη των Καθ. π. Βασιλείου Καλλιακμάνη και π. Αθανασίου Γκίκα), σ.σ. 87.

A18. «Η ελευθερία ως ανθρωπολογικό συστατικό και ως εθνικό αίτημα. Συναντήσεις και τριβές στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας», *Θεολογία* 92 (3), Ιούλιος – Σεπτέμβριος 2021, σελ. 173-203.

A19. «Църква и наука», *Χριστιανство и култура*, година XX/2021/брой 5 (162), 115-121.

[«Εκκλησία και επιστήμη», *Χριστιανισμός και Πολιτισμός*, τχ. 162(5), 2021, σελ. 115-121. Βουλγαρική μετάφραση της συνέντευξής μου στον Διευθυντή της Πemptουσίας, Αν. Καθ. ΑΕΑΘ κ. Νίκο Κόϊο]

A20. «Η ένοπλη συμμετοχή του Κλήρου στον Αγώνα της Εθνεγερσίας», στο συλλογικό έργο: Ανδρέα Ζαχαρίου – Ματθαίου Ματθαίου (επιμ.), *Ελληνική Επανάσταση. Αφιερωματικός τόμος επί τη ευκαιρία της συμπλήρωσης 200 ετών*

από την έναρξη του αγώνα του Έθνους κατά των Τούρκων (1821-2021), Ιερά Μητρόπολη Τριμυθούντος, Ιδάλιο Κύπρου 2021. σελ. 99-140.

A21. «Global threats urge for a “Culture of Care”», *Sociológia A Spoločnosť/Sociology and Society*, 6(1), 2021, σελ. 75-85.

A22. «Νικηφόρος Μικραγιαννανίτης (†), ο δωρικός Ιεραπόστολος. Προσωπικές μαρτυρίες», *Ιεραποστολικός Ταχυδρόμος* (τχ. 155, Ιούλιος - Σεπτέμβριος 2021), σελ. 8-12.

A23. «Άγιος Μάξιμος ο Γραικός, ό κατά Χριστόν φιλόσοφος», *Άγιος Σπυρίδων* (έτος Θ΄, τχ. Β΄, Σεπτέμβριος - Δεκέμβριος 2021), σελ. 49-58.

A24. «Δημόσιος Χώρος & Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης: Νέες δυνατότητες πολιτικοποίησης, “θάλαμοι αντήχησης” ή fora νεολαϊκισμού;», *Σύναξη* (τχ. 162, τίτλος: Μεταλλάξεις στον Δημόσιο Χώρο), σελ. 42-48.

A25. «Η αντιμετώπιση της Επιστήμης από Ορθόδοξους και Καθολικούς στο παρελθόν και σήμερα», στον συλλογικό τόμο: Πέτρος Βασιλειάδης – Νικόλαος Δημητριάδης – Κατερίνα Δροσιά (Επιμ.), *Για την ενότητα της μίας Εκκλησίας του Χριστού*, CEMES, Θεσσαλονίκη 2022, σελ. 271-280.

A26. «The Encounter of the Orthodox and Catholics with Science in the Past and Present», στον συλλογικό τόμο: Archbishop Lazar Puhalo - Dr. Petros Vassiliadis – Dr. Nikolaos Dimitriadis – Dr. Aikaterini Drosia (Eds.), *For the Unity of the One Church of Christ*, Cemes Publications – Synaxis Press, Thessaloniki, Greece – Dewdney, Canada, σελ. 254-265.

A27. «Moral Values Testing in Greek Economical and Refugee Crisis», *Philosophia* (τχ. 29, 2022), σελ. 39-50.

A28. *Ποιότητα Ζωής. Αίτημα – μέτρηση – αμφιλογία*, σ.σ. 356, εκδόσεις «Ροπή», Θεσσαλονίκη 2023

A29. «Μοναχισμός: Το χαρισματικό πρότυπο του χριστιανικού βίου», στον *Αφιερωματικό Επιστημονικό Τόμο για τον Μοναχισμό*, έκδ. Ι. Μητρόπολης Τριμυθούντος, Ιδάλιο Κύπρου 2023.

A30. «Public Space & Social Media: New politicization possibilities, "echo chambers" or fora of neo-populism?». *Proceedings of "IFDaD 2022 International Forum on Digital and Democracy, November 17-18, 2022, Rome, Italy"*.

Βιβλιοκρισίες/Βιβλιοπαρουσιάσεις

1. Colin J. Humphreys, *Η ημέρα που σταυρώθηκε ο Ιησούς. Ανασυνθέτοντας τις τελευταίες ημέρες του Πάθους* (μετάφραση Αννίτα Κλήμη, επιμέλεια Μόσχος Γκουτζιούδης, εκδ. Μέθεξις, Θεσσαλονίκη 2015), *Θεολογία*, τόμ. 85, τχ. 4, Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2014, σ. 447-451
2. Peter Harrison, *Η Πτώση και η ανάδυση της Επιστήμης* (μετάφραση Κωνσταντίνος Τάκης, εκδ. Ροπή, Θεσσαλονίκη 2016, σσ. 413), *The Books Journal*, τχ. 70, Οκτώβριος 2016, σ. 76-77
3. π. Χρυσοστόμου Τύμπα, Ρους Αυτογνωσίας. Ιχνηλατώντας ρίζες ψυχικής παθολογίας και ταυτότητας, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2018, *Θεολογία*, τόμ. 92, τχ. 1, Ιανουάριος – Μάρτιος 2021, σ. 331-335.
4. Βασιλείου Σύρου, Μεσαιωνική Ισλαμική Πολιτική Σκέψη και Σύγχρονη Ηγεσία, μετάφρ. Ν. Ταγκούλη, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2020, Εφημ. *Ελευθερία της Λάρισας*, φ. 34.773, 29 Μαρτίου 2021, σ. 4.
5. Αθανάσιου Στογιαννίδη, Σχολική Παιδεία, Μάθημα των Θρησκευτικών και Δημόσιος Χώρος. Αναστοχαστική ιχνηλασία στην παιδαγωγική θεωρία του Dietrich Benner, Πρόλογος Κ. Δελικωσταντή, εκδ. Ostrakon, Θεσσαλονίκη 2021, ηλεκτρονικό Περιοδικό Πεμπτούσια, 8-1-2022, <https://www.pemptousia.gr/2022/01/pedia-polis-ke-mathima-ton-thriskeftikon/>.

Άρθρα

1. «Ξένια Παράδοση», Ιστότοπος *Θεολογικά Δρώμενα*, 6/4/2016, ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://blogs.auth.gr/moschosg/2016/04/06/πέτρος-παναγιωτόπουλος-ξένια-παράδο/>
2. «Φιλοσοφική αταραξία και Ησυχαστική α-πάθεια», *Άγιος Σπυρίδων*. Περιοδική έκδοση Ι. Μητροπόλεως Τριμυθούντος Κύπρου, έτος Γ΄, Απρίλιος – Ιούνιος 2015, τχ. Β΄, σ. 16-20
3. «Συναντώντας τον Σωτήρα», *Άγιος Σπυρίδων*. Περιοδική έκδοση Ι. Μητροπόλεως Τριμυθούντος Κύπρου, έτος Γ΄, Σεπτέμβριος – Δεκέμβριος 2015, τχ. Δ΄, σ. 19-23

4. «Το Πάσχα πάντα μας βρίσκει απληροφόρητους», *Άγιος Σπυρίδων*. Περιοδική έκδοση Ι. Μητροπόλεως Τριμυθούντος Κύπρου, έτος Δ΄, Ιανουάριος – Μάρτιος 2016, τχ. Α΄, σ. 13-18
5. «Κονγκό, μια εμπειρία αυτογνωσίας», *Άγιος Σπυρίδων*. Περιοδική έκδοση Ι. Μητροπόλεως Τριμυθούντος Κύπρου, έτος Δ΄, Απρίλιος – Ιούνιος 2016, τχ. Β΄, σ. 30-37
6. «“Καλόν τω Χριστώ συμφεύγειν διωκομένω”»: Η φυγή στην Αίγυπτο», *Άγιος Σπυρίδων*. Περιοδική έκδοση Ι. Μητροπόλεως Τριμυθούντος Κύπρου, έτος Δ΄, Ιούλιος – Δεκέμβριος 2016, τχ. Γ΄, σ. 2-8
7. «Ανάληψη: Η ανθρωπότητα στους Ουρανούς», *Άγιος Σπυρίδων*. Περιοδική έκδοση Ι. Μητροπόλεως Τριμυθούντος Κύπρου, έτος Ε΄, Απρίλιος – Ιούνιος 2017, τχ. Β΄, σ. 16-20.
8. «Οι προσεγγίσεις της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας στις σχέσεις πίστης και επιστήμης», *Άγιος Σπυρίδων*. Περιοδική έκδοση Ι. Μητροπόλεως Τριμυθούντος Κύπρου, έτος Η΄, Απρίλιος – Ιούνιος 2020, τχ. Β΄, σ. 13-24.
9. «Τι μας λέει η Μεγάλη Πέμπτη», *Άγιος Σπυρίδων*. Περιοδική έκδοση Ι. Μητροπόλεως Τριμυθούντος Κύπρου, έτος Θ΄, Ιανουάριος – Μάρτιος 2021, τχ. Α΄, σ. 70-73.